

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1663. usque ad annum 1674

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119193

§. 127. Holandorum molitiones contra Comitem de Bentheim ad fidem
Catholicam reversum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67332](#)

Sæc. XVII.
A. C. 1668.

§. CXXVII.

Hollandorum molitiones contra Comitem de Bentheim ad fidem Catholicam reversum.

Postquam Ludovicus XIV. pace Aquis- *Neuvill.*
grani inita, Hispanis nonnisi Bur- *Hist. d'Holl.*
gundiam restituit, ipse vero cunctas pag. 2.
urbes in Belgio occupatas retinuit,
Fœderati Belgii Ordines, ut junctis vi-
ribus Belgium a Gallorum potestate re-
dimerent, cum Anglis & Suecis fœdus
propterea *triplex* dictum pepigerunt,
huic Ludovicus Rex, quamvis in se
solum fabam cudi animadverteret, non-
dum se palam opponere audebat, eo-
quod illud nonnisi contra pacis Aquis-
granensis perturbatores initum fuisse
obtenderetur: interim Batavi otium
nacti, Catholicos insectari decreverant,
nec diu eis occasio defuit; hoc enim
anno, dum Ernestus Comes de Bent-
heim, qui Clementis IX. Papæ sanctita-
tem, & clementiam demiratus, *fidem*
quam pius adeo Pontifex profiteretur, er-
roneam esse non posse affirmabat, ejurata
Calvini secta ad fidem Catholicam re-
verteretur, haud immerito propter
hanc Religionis mutationem violentas
Batavorum vexationes verebatur, qua-
propter Monasterium secessit, ac Ber-
nardi

Sæc. XVII. nardi Episcopi opem & patrocinium
A.C. 1668. implorans, Bentheimensem Comite-
um Deventriensi olim Episcopatu*s* sub-
ditum Hollandorum invasioni præ-
pere & Monasteriensi Episcopatu*s* ad-
dicere statuit: interim Joanna Sidonia
de Horn Comitis Coniux suæ festæ im-
mortua Bentheimensem arcem arte &
natura munitissimam unacum quatuor
suis filiis incolebat; cum autem Comes
probe prospiceret, quod Coniux suæ
cognita Religionis mutatione Maritus
suo regressum ad hanc arcem inter-
clusura esset, cum mille peditibus,
octodecim belli tormentis, quæ ei Mo-
nasteriensis Episcopus suppeditaverat
ad arcem contendit: intellecto autem
Comitis adventu mox Joanna quatuor
suos Filios Hagam Comitum in He-
landorum protectionem præmisit, qui
ipsa etiam missis ad Maritum arcis cau-
vibus vili in habitu dilapsa est, prole
suas in festæ studio firmatura: Repeti-
Comes filios suos sibi iniquissime ereptos
illa vero ab Hollandis instigata paren-
renuit; cum enim phanaticum sedis
suæ Zelum Divinitatis loco haberet
eidem etiam sacrosancta naturæ iuri
sacrificare parata erat: interim vero
Comes unacum Episcopo arcem in-
gressus, eam præsidiario milite firmavit
ejectisque Calvinianis Prædicantibus.

atque interdicto sectæ usu, Catholicæ Sæc. XVII.
Religionis exercitium restituit, evoca- A.C. 1668.
tisque Sacerdotibus Catholicis Eccle-
fias vero Dei cultui sacrari jussit. Adeo
non Comitissa ad evomendum Calvini
virus, necnon ad reddendos Filios per-
moveri poterat, ut etiam Hollandorum
potentiae innixa, Monasteriense præsi-
dium educi, liberum Calvinianæ sectæ
exercitium restitui, sibique plenum ia-
filios Calviniano ritu instituendos im-
perium indulgeri, audacter postularet:
Incaſſum etiam Imperator hos filios
Patri suo restitui jussit, Hollandis hoc
Cæſaris mandatum non modo spernen-
tibus, sed etiam copias suas in West-
phaliæ fines contra Episcopum edu-
centibus, Hic vero fese novo bello im-
plicare, haud consultum ratus, Mor-
tagneo Hollandorum Oratori declara-
bat, se nuperæ pacis articulis immote
inhæſurum, nec aliud intendere, quam
Bentheimensem Comitatum legitimo
suo Domino vindicare: Stetit Episcopi
verbis fidei constantia; quippe haud
ultra progressus, duntaxat Steinfurtum
ignobile oppidum aliunde Episcopali
jurisdictioni obnoxium, cedente Co-
mite, occupavit; nihilominus Hollandi
Filios Comiti restituere pertinaciter re-
culabant, insuperhabito novo Cæſaris
mandato, quod Comitissæ insinuare,
Hist. Eccles. Tom. LXIII. Aa nul-

Sæc. XVII. nullus Hagæ Comitum audebat,
A. C. 1668. quidem ipsem Cameræ Nuntius, cu
Hollandi nullam ei hasce in terras p
risdictionem esse contenderent.

§. CXXVIII.

*Henricus de La Tour Vice-Com
Turrenius Franciæ Marescallus
Romanam fidem professus.*

*Turenne
t. 2. p. 162.*

Hoc item anno Henricus de Turenne Franciæ Marescallus coram P
risensi Archiepiscopo publice ejunato Calvini hæresi, Catholicam fidem no
no ætatis suæ quinquagesimo septimo professus est. Hic tot ferme vitorum ac præliis clarus, insignia prorsus ob
sequia Gallis per plurimos annos pre
stítit, in hoc unico haud satis placuit Ludovico Franciæ Regi, quod a se
versam profiteretur religionem & quod
dem talem, quæ florentissimum in
Regnum iteratis suis rebellionibus sed
deformaverat; quapropter Rex scep
hac de re cum illo sermonem induxit
quoniam illum vel leviter coartaret, n
molestiam inferret, imo & non rati
declararet, quod sibi hæc Religionis
diversitas nullatenus immotæ suæ
delitatis suspicionem ingereret, sed al
hucdum sincero ejusdem in se Regnum
que studio ac constantiæ plurimum co
fideret.